

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Г.Л. КОПТЄВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ

«ДИЗАЙН МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА»

(для студентів 5 курсу денної форми навчання напряму 1201 –
«Архітектура» спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма дисципліни «Дизайн міського середовища» для студентів 5 курсу денної форми навчання напрямку 1201 – «Архітектура» спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування») /Укл. Г.Л. Коптева - Харків: ХНАМГ, 2009. – 11 с.

Рецензент: зав. каф., канд. мистецтвознавства, доцент О.С.Соловійова

Рекомендовано кафедрою архітектурного моніторингу міського середовища, протокол № 5 від 8.12. 2008 р.

ЗМІСТ

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	4
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	4
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	5
1.4. Рекомендована основна навчальна література	5
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	5
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	7
2.2. Зміст дисципліни	7
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента	8
2.4. Лекційний курс (денне навчання)	8
2.5. Самостійна навчальна робота студента	9
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту	9
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення	10

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета та завдання вивчення дисципліни

Мета курсу – надати знання з комплексного формування архітектурного середовища.

Завдання курсу – розглянути загальні положення дизайну як суспільного явища; вивчити прийоми і методи комплексного формування архітектурного середовища; навчити студента бачити проблемну ситуацію в архітектурному середовищі та знаходити шляхи вирішення проблеми через звернення до світового досвіду і через пошук індивідуального підходу (за визначенням розробників).

Предмет вивчення у дисципліні - дизайн архітектурно-просторового середовища (за визначенням розробників).

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія мистецтв, архітектури і містобудування	Архітектурне і містобудівне проектування
Архітектурна композиція	Магістерська робота
Теорія і критика сучасної архітектури	Інтер'єр та кольорознавство

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Дизайн міського середовища (1.5/54).

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1. Загальні положення дизайну як суспільного явища; історичні передумови.

- Загальні положення дизайну як суспільного явища; історичні передумови.

- Зародження і розвиток дизайну як нової універсальної творчої професії.

- Перші дизайнерські заклади - БАУХАУЗ, ВХУТЕМАС, ВХУТЕІН.

- Сучасне мистецтво і дизайн.

- Чинники і умови становлення дизайнерської форми.

- Характеристики і особливості провідних видів сучасного дизайну – графічного, промислового і середовищного.

ЗМ 1.2. Методи комплексного формування архітектурного середовища.

- Методи комплексного формування архітектурного та міського середовища. Особливості формування середовищних структур.

- Елементи композиції і варіанти композиційних побудов в середовищі.

- Особливості композиційного формування середовищних структур.

- Типологія і особливості проектування середовищних об'єктів і систем.

- Проектний процес формування архітектурного середовища. Проектний аналіз і дизайн-концепція.

- Стиль і емоційна організація середовища. Історичні та сучасні стилі в дизайні.

Кольори їх властивості та сприйняття в архітектурному середовищі.

Психологічні властивості кольору.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, Соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавча, технічна).
Знати основні положення та методи комплексного формування архітектурно-просторового середовища; вміти застосувати ці знання в практичній роботі дизайнера.	Виробнича, соціально-виробнича, Соціально-побутова.	Проектувальна, виконавча.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Аронов В.Р. Архитектура и дизайн. – М.: ЦНТИ по гражданству, строительству и архитектуре, 1975. – 339 с.
2. Вопросы интерьера. Жилые и общественные здания /Под ред. Н.Д.Манучаровой. – К.:Госстройиздат, 1953. – 173с.
3. Кравец В.И. Колористическое формообразование в архитектуре. – Харьков: Вища школа, 1987. – 131 с.
4. Манохин В.П. Интерьер общественного здания. Методическая разработка и практические задания самостоятельного изучения курса для студ. Архитектурных специальностей. – Харьков: ХГАГХ, 1999. – 52 с.
5. Тиц А.А., Воробьева Е.В. Пластический язык архитектуры. – М.:Стройиздат, 1986. – 312 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

Дизайн міського середовища

Мета курсу – надати знання з комплексного формування архітектурного середовища.

Завдання курсу – розглянути загальні положення дизайну як суспільного явища; вивчити прийоми і методи комплексного формування архітектурного середовища; навчити студента бачити проблемну ситуацію в архітектурному середовищі та знаходити шляхи вирішення проблеми через звернення до світового досвіду і через пошук індивідуального підходу.

Предмет вивчення у дисципліні - дизайн архітектурно-просторового середовища

Модуль 1. (1.5/54) Дизайн архітектурного середовища.

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1. Загальні положення дизайну як суспільного явища; історичні передумови.

ЗМ 1.2. Методи комплексного формування архітектурного середовища.

Аннотация программы учебной дисциплины

Дизайн городской среды

Цель курса – дать знания о комплексном формировании архитектурной среды.

Задание курса – рассмотреть общие положения дизайна как общественного явления; выучить приемы и методы комплексного формирования архитектурной среды; научить студента видеть проблемную ситуацию в архитектурной среде и находить пути решения проблемы через обращение к мировому опыту и через поиск индивидуального подхода.

Предмет изучения в дисциплине - дизайн архитектурно-пространственной среды.

Модуль 1. (1.5/54) Дизайн архитектурной среды.

Смысловый модуль (ЗМ) 1.1. Общие положения дизайна как общественного явления; исторические предпосылки.

ЗМ 1.2. Методы комплексного формирования архитектурной среды

Annotation of the program of educational discipline

Design of municipal environment

Purpose of course – to give knowledges about the complex forming of architectural environment.

Task of course – to consider the generals of design as the public phenomenon; to learn the receptions and methods of the complex forming of architectural environment; to teach a student to see a problem situation in an architectural environment and find the ways of decision of problem through the address to world experience and through the search of individual approach.

The article of study in discipline is the design of architecturally-spatial environment

Module 1. (1.5/54) Design of architectural environment.

Semantic module (ZM) 1.1. Generals of design as the public phenomenon; history pre-conditions.

ZM 1.2. Methods of the complex forming of architectural environment.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)	
			Аудиторні	у тому числі				Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні	Контр.роб		КП/КР	РГР			
7.120102; 8.120102- Містобудування	1,5/54	10	32	32	-	-	22	-	-	-	-	10	

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. Дизайн міського середовища (1.5/54)

Змістові модулі (ЗМ): 2

ЗМ 1.1. Загальні положення дизайну як суспільного явища; історичні передумови (0.5/18)

Навчальні елементи

1. Загальні положення дизайну як суспільного явища; історичні передумови.

2. Зародження і розвиток дизайну як нової універсальної творчої професії.

3. Перші дизайнерські заклади - БАУХАУЗ, ВХУТЕМАС, ВХУТЕІН.

4. Сучасне мистецтво і дизайн.

5. Чинники і умови становлення дизайнерської форми.

6. Характеристики і особливості провідних видів сучасного дизайну – графічного, промислового і середовищного.

ЗМ 1.2. Методи комплексного формування архітектурного середовища (1/36)

Навчальні елементи

1. Методи комплексного формування архітектурного та міського середовища. Особливості формування середовищних структур.

2. Елементи композиції і варіанти композиційних побудов в середовищі.

3. Особливості композиційного формування середовищних структур.

4. Типологія і особливості проектування середовищних об'єктів і систем.

5. Проектний процес формування архітектурного середовища. Проектний аналіз і дизайн-концепція.

6. Стиль і емоційна організація середовища. Історичні та сучасні стилі в дизайні.

7. Кольорії їх властивості та сприйняття в архітектурному середовищі.

8. Психологічні властивості кольору.

**2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями
та форми навчальної роботи студента**

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	(1.5/54)	32	-	-	22
ЗМ 1.1	(0.5/18)	10	-	-	8
ЗМ 1.2	(1/36)	22	-	-	14

2.4. Лекційний курс (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальністю Містобудування (7.120102; 8.120102)
Загальні положення дизайну як суспільного явища; історичні передумови.	2
Зародження і розвиток дизайну як нової універсальної творчої професії.	2
Перші дизайнерські заклади - БАУХАУЗ, ВХУТЕМАС, ВХУТЕІН.	2
Сучасне мистецтво і дизайн.	2
Чинники і умови становлення дизайнерської форми.	2
Характеристики і особливості провідних видів сучасного дизайну – графічного, промислового і середовищного.	2
Методи комплексного формування архітектурного та міського середовища. Особливості формування середовищних структур.	4
Елементи композиції і варіанти композиційних побудов в середовищі.	2
Особливості композиційного формування середовищних структур.	2
Типологія і особливості проектування середовищних об'єктів і систем.	2
Проектний процес формування архітектурного середовища. Проектний аналіз і дизайн-концепція.	2
Стиль і емоційна організація середовища. Історичні стилі в дизайні.	2
Сучасні стилі в дизайні.	2
Кольорії їх властивості та сприйняття в архітектурному середовищі.	2
Психологічні властивості кольору.	2

2.5. Самостійна навчальна робота студента

Модуль 1 (22 год.)

Виконання графічних робіт за темами лекцій (18):

- Відобразити історичні аналоги становлення дизайнерської форми;
- Розробити графічну модель 3-х видів сучасного дизайну – графічного, промислового і середовищного;
- Розробити інтер'єр залу або інших приміщень громадського комплексу, що розробляться на «Архітектурному проектуванні», згідно основним композиційним принципам формування середовищних структур;
- Вирішити інтер'єр залу в двох різних стилях згідно з основною дизайн-концепцією;
- Намалювати інтер'єр залу з обладнанням та необхідним матеріальним наповненням згідно з функцією приміщення;
- Графічні вправи по співвідношенню кольорів;
- Кольорове зображення інтер'єру зала в двох різних варіантах з точки зору психологічного сприйняття.

Робота з літературою (4)

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)		Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1.1	Виконання графічних робіт за темами лекцій	30%
ЗМ 1.2	Виконання графічних робіт за темами лекцій	30%
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1		
Відповіді на контрольні запитання		40%
Всього за модулем 1		100%

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1 Аронов В.Р. Архитектура и дизайн. – М.: ЦНТИ по гражданству, строительству и архитектуре, 1975. – 339 с.	ЗМ 1.2. ЗМ 2.2.
2 Вопросы интерьера. Жилые и общественные здания /Под ред. Н.Д.Манучаровой. – К.:Госстройиздат, 1953. – 173с.	ЗМ 2.2.
3 Ковешникова Н.А. Дизайн: история и теория: Учеб. пособие. – М.: Омега-Л, 2005. – 224 с.	ЗМ 1.2.
4 Кравец В.И. Колористическое формообразование в архитектуре. – Харьков: Вища школа, 1987. – 131 с.	ЗМ 2.2.
5 Михайлов С.М. История дизайна: Учеб. для вузов. – М.: «Союз дизайнеров России», 2000. – 264 с.	ЗМ 1.2.
6 Тиц А.А., Воробьева Е.В. Пластический язык архитектуры. – М.:Стройиздат, 1986. – 312 с.	ЗМ 2.2.
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1 Грожан Д.В. Справочник начинающего дизайнера. – Ростов н/Д: Феникс, 2005. – 318 с.	ЗМ 2.2.
2 Дизайн. Иллюстративный словарь-справочник. /Под ред. Минервина Г.Б., Шимко В.Т., Ефимова А.В.. – М.: «Архитектура – С», 2004. – 288 с.	ЗМ 1.2. ЗМ 2.2.
3 Шимко В.Т. Комплексное формирование архитектурной среды. Книга 1, «Основы теории». – М.: МАРХИ, Изд-во СПЦ-принт, 2000. – 108 с.	ЗМ 1.2. ЗМ 2.2.
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1 Манохин В.П. Интерьер общественного здания. Методическая разработка и практические задания самостоятельного изучения курса для студ. архитектурных специальностей. – Харьков: ХГАГХ, 1999. – 52 с.	ЗМ 2.2.
2 Коптева Г.Л. Дизайн міського середовища. Конспект лекцій для студ. 5 курсу денної форми навчання напряму 1201 “Архітектура”. – рукопис.	ЗМ 1.2. ЗМ 2.2.
3 Коптева Г.Л. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Дизайн міського середовища» для студ. 5 курсу денної форми навчання напряму 1201 “Архітектура”. – рукопис.	ЗМ 1.2. ЗМ 2.2.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма дисципліни «Дизайн міського середовища» (для студентів 5 курсу денної форми навчання напрямку 1201 – «Архітектура» спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування»).

Рецензент: зав. каф., канд. мистецтвознавства, доцент О.С.Соловйова

Укладач: Коптева Гелена Леонідівна

Коректор: С.П.Цигичко

Комп'ютерна верстка: Г.Л. Коптева

План 2009, поз. 984 Р.

Підп. до друку 02.10.2009 р.	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.- друк. арк. 0,6	Обл. - вид. арк. 0,9
Замовл. № 5096	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12